

Det finns en rad exempel på lyckade turistsatsningar i anslutning till modern storskalig turism. Många renar och spåren av renskötsel – skiljningshagar och renstängsel – tilltalar turisterna.

Det finns inga belägg för att småskalig renskötsel skulle vara bättre för turismen, gennålar (från vänster) **OLLE MELANDER**, VD, **ROBERT PETERSSON**, doktorand och **BENGT SAHLBERG**, professor, Etour, European Tourism Research Institute, Östersund.

Med färre renar på fjället blir det färre turister

Den 9 december avlossar en kvintett debattörer med Handels Utredningsinstitutets VD Stefan Fölster i spetsen en salva mot svensk turistpolitik, det vill säga regering, riksdag, och kommuner.

Man skjuter skarpt på bland annat regelverket för rennäringen där man påstår att samernas "heliga renar stryper turismen".

Etour vill kommentera det som rör turism kopplat till samer (frågor om rättigheter, lönsamhet etcetera tar vi inte upp).

Vi håller med artikel författarna om att regering och riksdag måste ta svensk turism på betydligt större allvar. I dag är den minst sagt styvmoderligt behandlad från politiskt håll. Därför är artikeln en väckarklocka.

Stefan Fölster med flera hävdar i sitt inlägg att turismen som näring måste uppmärksammas, om Sverige ska hänga med i den internationella utvecklingen, och att turismen i Sverige hämmas av vår egen motvilja att tänka i nya banor.

Må så vara, men låt oss för den sakens skull inte utesluta de kunskaper som faktiskt finns på området.

När det gäller sambandet mellan turism och rennäring visar en undersökning genomförd av Etour sommaren 2000 att över hälften av besökarna i Norrland har deltagit i turism kopplat till samer och samekultur. Hela 83 procent är dessutom intresserade av att delta i den här typen av turism i framtiden.

Samekultur och renskötsel är och förblir stora tillgångar för svensk turism, vilket också hävdas av Fölster och övriga.

Påståendet att en minskning av antalet renar till vad som i inlägget kallas en "genuin renskötsel" skulle attrahera fler besökare saknar dock belägg. Tvärtom visar vår kartläggning att det i Sverige i dag finns en rad exempel på lyckad turistisk verksamhet som bedrivs i kombination med "storskalig" renskötsel.

Forskningen visar också att det inte behöver vara renar i låga eller deltagande i samisk renskötarliv som tilltalar besökare mest. Vår senaste undersökning visar i stället att fjällvandring med samisk guide är den verksamhet som

skattas högst av turisterna. Småskalig renskötsel skulle inte bara innebära färre renar på fjället utan också färre spår av renskötsel som helhet i fjällområdet. En annan av våra undersökningar visar att nio av tio fjällvandrare anser att "det är positivt att se renar i området".

Vidare anser över hälften av besökarna att "det är positivt att se spår av renskötsel i området (skiljningshagar, renstängsel med mera)".

Dessutom svarar turisterna i en enkätundersökning att de anser att turistiska verksamheter som vandring, ridning och cykling i fjällen utgör större hot för fjällens vegetation än renarnas bete.

Det finns utifrån dessa fakta således inga belägg för att hävda att en småskalig renskötsel skulle ha större turistisk attraktionskraft än den renskötsel som bedrivs i dag. Färre renar respektive fler turister tycks utifrån våra undersökningar snarare sänka områdets turistiska attraktionskraft.

Mycket talar för att samisk turism nu befinner sig på rätt väg i Sverige. På senare tid har ett antal företag startats som på deltid, men några också på heltid, ägnar sig åt turism kopplat till samer och samekultur.

Man bör i detta sammanhang lyfta fram den roll denna typ av företag spelar när det gäller att stärka den samiska kulturen och öka besökarnas kunskaper om samekultur och renskötsel.

Genom informations-spridning i samband med besöken inte bara motverkar man eventuella vanföreställningar grundade på okunskap. Dessutom ökar man värdet av den turistiska upplevelsen.

Kunskaperna om utbud och efterfrågan när det gäller turism kopplat till urbefolkningar är fortfarande små. De kunskaper som faktiskt finns på området blir ändå viktiga att utgå ifrån i debatt och planering.

OLLE MELANDER,
ROBERT PETERSSON
BENGT SAHLBERG

Tidigare inlägg

Stefan Fölster, VD Handels Utredningsinstitut, **Martin Cneydt**, VD Choice Hotels Sweden, **Cecilia Österlind**, Agency Sales Manager Fritidsresor, **Magnus Henrekson**, docent Handelshögskolan och **Henrik Öhman**, utredare HUI 9/12. **Lars-Anders Baer**, ordförande i Samernas Riksförbund 19/12.